

Економіка

Гриджук Михайло Дмитрович

магістр зі спеціальності правознавство

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Grydzhuk Mykhailo

Master in Law of the

Taras Shevchenko National University of Kyiv

ФІНТЕХ ІННОВАЦІЇ ТА ЛІДЕРСТВО НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ

FINTECH INNOVATIONS AND LEADERSHIP IN THE INTERNATIONAL MARKET

Анотація. Вступ. Стаття присвячена сегментації глобального ринку FinTech та глобальним трендам на цьому ринку. Це дає розуміння у які сфери йдуть масштабні інвестиції через інструменти венчурного фінансування, злиття та поглинань, приватного розміщення акцій. А також, чіткішою стає картина фінансового майбутнього у сфері FinTech.

Мета. Стаття досліджує нові технології, які змінюють способи, якими банки, фінансові установи та інші компанії працюють у глобальному контексті. Розглядаються важливі тренди, стратегії лідерства та виклики, з якими стикаються компанії, що домагаються залишатися конкурентоспроможними у цьому швидкозмінному середовищі. Основною метою статті є висвітлення того, як інновації у фінтеху визначають лідерів та формують майбутнє міжнародного фінансового ринку. Стаття розкриває важливість стратегічного лідерства для компаній у сфері фінтеху, а також на аналіз впливу інноваційних рішень на фінансову стабільність та розвиток міжнародних фінансових систем.

Перспективи. Визначення стратегічного лідерства у FinTech забезпечить розуміння ключових принципів успіху та напрямів їх розвитку. Прогнозування майбутнього розвитку галузі FinTech та його вплив на міжнародний фінансовий ринок, а також розгляд викликів і можливостей та впливу регулювання на їх подальший розвиток та реакцію компаній на них.

Ключові слова: *FinTech (фінансові технології), інновації в фінансах, міжнародний ринок, лідерство в галузі фінансових технологій, глобальна фінансова система, цифрова трансформація у фінансовому секторі, фінансова стабільність.*

Summary. *Introduction. The article focuses on the segmentation of the global FinTech market and global trends in this market. It provides an understanding of the areas where large-scale investments are made through venture capital, mergers and acquisitions, and private placement of shares. It also provides a clearer picture of the financial future of FinTech.*

Purpose. The article explores the new technologies that are changing the way banks, financial institutions and other companies operate in a global context. It examines the important trends, leadership strategies and challenges faced by companies seeking to remain competitive in this rapidly changing environment. The main objective of the article is to highlight how fintech innovation is defining leaders and shaping the future of the international financial market. The article highlights the importance of strategic leadership for fintech companies, as well as the impact of innovative solutions on financial stability and the development of international financial systems.

Discussion. Defining strategic leadership in FinTech will provide an understanding of the key principles of success and the direction of their development. Forecasting the future development of the FinTech industry and its impact on the international financial market, as well as considering the

challenges and opportunities and the impact of regulation on their further development and the response of companies to them.

***Key words:** FinTech (financial technology), innovation in finance, international market, leadership in financial technology, global financial system, digital transformation in the financial sector, financial stability.*

Виклад основного матеріалу. Міжнародний валютний фонд (МВФ) покращив свій прогноз світового економічного зростання [1] до 3,1% у 2024 році та 3,2% у 2025 році – прогноз на цей рік на 0,2 п.п вищий, ніж у жовтневому огляді. Глобальне зростання прогнозується на рівні 3,1% у 2024 році та 3,2% у 2025 році, причому прогноз на 2024 рік на 0,2 п.п вищий, ніж в огляді у жовтні 2023 року, завдяки більшій, ніж очікувалося, стійкості економіки США, кількох великих країн з ринками, що формуються, та країн, що розвиваються, а також фіскальній підтримці в Китаї.

МВФ підкреслює необхідність структурних реформ. Зокрема, важливим є зусилля країн у сфері інноваційного розвитку, Індустріалізації 4.0 і використанні інструментів цифровізації економіки, які отримали новий імпульс під час стресових умов глобального локдауну і кризи пандемії. За оцінками Global FinTech Index 2020 [2], вже в цьому році 60% глобального ВВП буде формуватися цифровою економікою, а цифрові фінансові послуги стануть ключовим драйвером економічного зростання, пожвавлення світової торгівлі, Нової індустріалізації і наступної фази Четвертої промислової революції.

У наступному десятиріччі інноваційні фінансові технології суттєво спростять доступ всіх верств населення, малого і середнього бізнесу до фінансових ресурсів. Тобто свій шанс на реалізацію отримають процеси фінансової інклюзії – залучення широкого кола споживачів, які поки що не задіяні активно у сфері фінансових послуг, особливо в країнах з низьким і середнім рівнем доходів.

Від економічних політик урядів цих країн та їх бізнес-клімату будуть залежати можливості використання цього шансу для розвитку їх внутрішніх ринків, стимулювання бізнес-активності і зростання глобальної конкурентоспроможності їх економік. Гострим питанням це є і для розвитку України.

Глобальний ринок FinTech у 2023 році досяг обсягу млрд дол. і продовжує прискорене зростання. З 2015 року середні щорічні темпи його збільшення (Compounding Average Growth Rate – CAGR) становили 7.9%. Щодо прогнозів його майбутнього зростання, серед міжнародних експертів немає єдиної консолідованої думки – вони коливаються у надзвичайно широкому діапазоні. Від стримано оптимістичних [3] перевищить до 2025 року – 10,2%, а до 2030 року- 11,1%, отже обсяг ринку FinTech у 2023 році перевищив 158,014 млрд дол, у 2025 році перевищить 191,840 млрд дол, а у 2030 році – 325,311 млрд дол. До радикально оптимістичних [4] обсяг FinTech ринку – 26,5 трлн дол. у 2024 році.

Такий діапазон прогнозів обумовлений відсутністю сталої універсальної методології формування статистики, прийнятої на світовому рівні, для інноваційного сектору FinTech, який швидко розвивається за обсягами, структурою, видами нових послуг і новими гравцями, що з’являться на ринку.

Тому для аналітиків, науковців та учасників FinTech-бізнесу важливо розвинути загальноприйнятну методологію і чіткі відповіді на питання – щодетально означає категорія FinTech, які послуги і технології формують динаміку цього глобального ринку, хто є ключовими гравцями на ньому сьогодні і хто може з’явитися у майбутньому.

Визначення FinTech. За визначенням Financial Stability Board, «Інноваційні фінансові технології (FinTech) – це технологічно спроможні інновації у сфері фінансових послуг, які призводять до нових бізнес-

моделей, застосунків, процесів і продуктів. Які суттєво впливають на фінансові ринки та фінансові установи.

Простими словами, бурхливий розвиток FinTech – це відповідь на багаторічні «болі» споживачів із секторів домогосподарств і бізнесу щодо отримання зручних, дешевих і якісних фінансових послуг. Зокрема – щодо дешевого і зручного доступу до фінансових ресурсів, можливостей швидких трансфертів, комфортної системи платежів, управління активами та інших фінансових послуг. Задоволення цього попиту стало можливим через розвиток інноваційних цифрових технологій та їх проникнення у сферу фінансів, що і отримало об'єднану назву FinTech.

За визначенням Global FinTech Index 2020 [5], «FinTech – це будь-який бізнес, який застосовує інноваційні цифрові технології для надання або розповсюдження фінансових послуг». Ця форма визначення конкретизує вищенаведену дефініцію Financial Stability Board щодо FinTech, робить її зрозумілішою для широких верств населення і фінансової інклюзії та забезпечує концептуальну базу для кількісних розрахунків. Але вона не враховує державні установи, центральні банки, індивідуальні домогосподарства.

У багатьох глибоких і якісних аналітичних доповідях консалтингових і аналітичних центрів визначенню FinTech не приділяється уваги, залишаючи це на інтуїтивне сприйняття, а ідеї фокусуються навколо цифр, трансакцій і процесів.

На мій погляд доцільно було б визначити FinTech таким чином: «FinTech – це інноваційні фінансові технології, які застосовуються всіма суб'єктами глобальної економіки – бізнесом всіх галузей, державними і недержавними інституціями, наднаціональними структурами та індивідуальними споживачами». Поняття інноваційних технологій [6] (innovative technologies) вже чітко визначено в інших науках, тому його можна застосувати і до сфери FinTech.

У майбутньому необхідно більш глибоко і детально розвинути визначення всіх нових концепцій, пов'язаних з FinTech, а також методологію формування статистики сектору FinTech і на глобальному, і на національному рівнях. Прогнозування майбутнього розвитку подій на глобальному ринку FinTech і на його окремих сегментах неможливо без розуміння мотивації і поведінкових моделей гравців на цьому ринку. На сьогодні основними типами учасників глобального ринку FinTech є гравці, представлені на рис. 1 нижче:

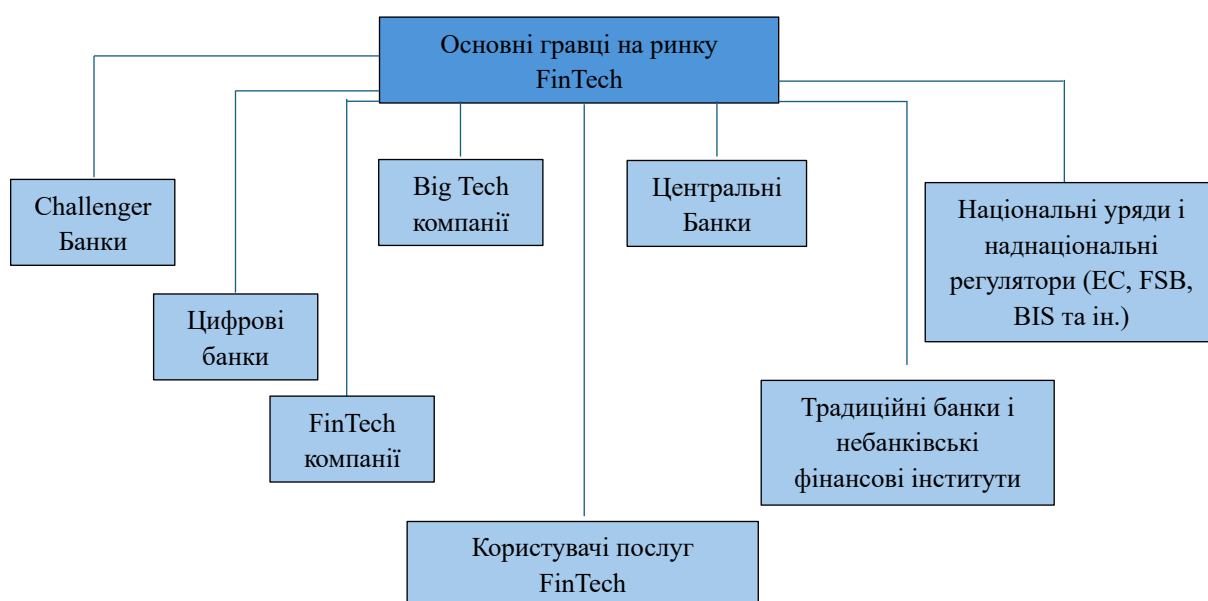

Рис. 1. Основні гравці на ринку FinTech

Глобальні рейтинги у сфері FinTech. Згідно з Global FinTech Index 2020, розподіл країн за рейтингами у розвитку FinTech наступний: США, Великобританія, Сінгапур, Литва, Швейцарія, Нідерланди, Швеція, Австралія, Канада, Естонія, Німеччина, Ізраїль, Іспанія, Фінляндія, Індія, Франція, Ірландія, Південна Корея, Бразилія, Данія, Китай, Японія, Люксембург, Італія, Австрія, Бельгія, Норвегія, Португалія, Польща, Мексика.

Україна поки що має невисокий рівень Global FinTech Index 2020 – рейтинг 43. Проте відповідно до «Каталогу FinTech-компаній в Україні», [6] підготовленого Українською Асоціацією фінтех та інноваційних компаній [7], Україна швидко розвиває свій FinTech-сектор і існують всі шанси для підвищення глобального рейтингу по FinTech вже в цьому році.

З результатів досліджень Global FinTech Index 2020 випливає, що розвиток FinTech-індустрії в різних країнах в значній мірі залежить від наявності в цих країнах міст – FinTech-хабів. Вони є інноваційними екосистемами, які стимулюють розвиток FinTech, інклюзивних цифрових фінансових послуг, а разом з цим і загальний розвиток економіки.

За прогнозами вже в цьому році 86% ВВП буде формуватися у містах. Тому зрозуміла важливість інноваційного розвитку міст та їх спроможності забезпечити інфраструктурну основу, зокрема і фінансову інфраструктуру для розвитку економік. Важливий висновок дослідження Global FinTech Index 2020 полягає у тому, що спостерігається фундаментальне зміщення центрів глобального фінансового впливу і лідерства у фінансових інноваціях від розвинених країн у бік країн, що розвиваються. Вісім із найбільш важливих традиційних світових фінансових центрів не потрапили у ТОП-20 FinTech-хабів. А серед ТОП-100 міст – FinTech хабів, які лідирують у світі, майже половина знаходиться у країнах, що розвиваються. Важливість цього феномену в тому, що він показує розрив традиційних зв'язків і можливості формування нових ланцюгів вартості на національному, регіональному і глобальному рівнях, які створюються за допомогою розвитку FinTech. Для України цей висновок означає наявність нових можливостей для стимулювання зростання інноваційної економіки, якщо у великих містах будуть розвинені FinTech-хаби та інноваційні екосистеми.

Література

1. Report the Businessresearch Company. URL: <https://www.thebusinessresearchcompany.com/report/fintech-market> (дата звернення: 05.05.2024).
2. FinTech in 2020. TOP-5 trends. URL: <https://www.financemagnetes.com/fintech/news/fintech-in-2020-the-top-5-trends-according-to-the-experts/> (дата звернення: 05.05.2024).
3. Financial Stability Board. Financial innovation and structural change. October, 2023. URL: <https://www.fsb.org/work-of-the-fsb/financial-innovation-and-structural-change/fintech>. (дата звернення: 05.05.2024).
4. Oslo Manual OECD, Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation, 4th Edition, 2018. URL: <http://www.oecd.org/science/oslo-manual-2018-9789264304604-tn.htm> (дата звернення: 05.05.2024).
5. Каталог FinTech-компаній України. URL: <http://drive.fintechua.org/FintechCatalog19Ukr/pdf> (дата звернення: 05.05.2024).
6. World Economic Outlook. *IMF*. 2024. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/01/30/world-economic-outlook-update-january-2024>. (дата звернення: 05.05.2024).
7. Global Index FinTech. URL: <https://findexable.com/wp-content/uploads/2023/12/FindexableGlobal-Fintech-Rankings-2020exSFA.pdf> (дата звернення: 05.05.2024).
8. Стратегія розвитку фінтех в Україні до 2025 року. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy/fintech2025> (дата звернення: 05.05.2024).
9. Introduction of Libra. *Association Libra*. 2019. URL: <https://libra.org.en-US/wp-content/uploads/sites/23/2019/06/IntroducingLibraenUs.pdf> (дата звернення: 05.05.2024).

10. Overseeing the FinTech revolution: domestic and international perspectives on FinTech regulations. 2019, Serial N 116-36. Committee on Financial Services. U.S. URL: <https://docs.house.gov/Committee/Calendar/ByEvent.aspx?EventID=109733> (дата звернення: 05.05.2024).